

Piraattipuolueen vaaliohjelma vuoden 2011 eduskuntavaaleihin

Piraattipuolue on kansalaisyhteiskunnan turvaamiseen ja kulttuurin ja tiedon vapauden lisäämiseen keskittyvä puolue. Piraattipuolue on osa kansainvälistä piraattiliikettä, jonka myötä piraattipuolueita on jo yli 30 maassa. Haluamme tervehdyttää tekijänoikeutta sallimalla kaiken teosten epäkaupallisen käytön ja lyhentämällä suoja-aikaa. Vaadimme yksityisyyden suojan ja sananvapauden turvaamista. Suhtaudumme patentteihin kriittisesti. Haluamme lisätä päätöksenteon avoimuutta.

1. Tekijänoikeus

Puolueen yleiset tavoitteet:

- Teosten yksityisen kopioinnin laillistaminen.
- Teosten epäkaupallisen muokkaamisen ja uudelleenkäytön vapauttaminen.
- Teosten kaupallisen suoja-ajan lyhentäminen 5-10 vuoteen teoksen julkaisusta.

Tavoitteet vaalikaudelle 2011-2015:

- Yksityishenkilön harjoittaman epäkaupallisen teosten lataamisen, levittämisen, muokkaamisen ja muun uudelleenkäytön rikosoikeudellinen rangaistavuus on poistettava. Siviilioikeudellisille hyvityksille on säädettävä kohtuullinen katto.
 - Tämä voidaan tehdä EU:n tekijänoikeusdirektiivin puitteissa.
- Sitaattoikeuden ja muiden tekijänoikeuden kohtuullisten rajoitusten toteutuminen käytännössä on varmistettava tarvittaessa lainsäädäntömuutoksin.
 - Tällä hetkellä videoista, musiikista ja tietokonepeleistä ei käytännössä saa ottaa lainauksia, toisin kuin tekstistä. Eri teosmuotojen on oltava käytännössäkin tasa-arvoisia.
- Suomen on EU-politiikassa ja kansainvälisissä sopimusneuvotteluissa vastustettava ehdottomasti kaikkia tekijänoikeuden ja niin kutsuttujen lähioikeuksien suoja-aikojen pidennyksiä.
- Tekijänoikeuslakiin ei saa tehdä uusia tiukennuksia.
 - Nyt suunnitellaan esimerkiksi teleyritysten pakottamista lähettämään varoituskirjeitä väitetyille tekijänoikeuksien rikkojille pelkästä oikeudenhaltijoiden vaatimuksesta. Tällaisia keinoja ei pidä ottaa käyttöön.
- Suomen on täydellisesti vastustettava tekijänoikeuksia tiukentavia EU-säädöksiä. Suomi ei saa mennä mukaan tekijänoikeuksia tiukentaviin kansainvälisiin sopimuksiin.
- Suomen tulee vaatia EU:ia irtisanoutumaan ACTA-neuvotteluista, sillä ACTA:lla ei ole hyödyllistä tietoyhteiskunnallista tarkoitusta.
 - Vaikka tuoteväärengösten aiheuttamiin ongelmiin on tarpeellista puuttua, sopimusneuvotteluissa kaavaillaan tietoyhteiskunnalle haitallisia ratkaisuja, jotka eivät rajoitu lainkaan tuoteväärengöksiin vaan myös tiedostonjakamiseen.
 - Kansalaisilla tulee olla oikeus tietää heitä koskevista sopimuksista jo niiden valmisteluvaiheessa. ACTA-neuvotteluiden salassapito on epädemokraattista päätöksentekoa. Kaikista valmisteilla olevista laeista ja sopimuksista on raportoitava aktiivisesti sitä mukaa kun ehdotuksia tehdään, jotta kansalaiset voivat vaikuttaa niihin hyvissä ajoin.
- Tekijänoikeuslaista on poistettava säännös (60 a §), joka velvoittaa tuomioistuimet antamaan oikeudenhaltijoille henkilötietoja internet-liittymien omistajista.

- Lakiä pitää muuttaa siten, ettei teleyritystä enää voitaisi määrätä katkaisemaan kenenkään Internet-yhteyttä epäillyn tekijänoikeuksien rikkomisen vuoksi häntä kuulematta (TekijäL 60 c §, 3 mom.).
 - Kenenkään Internet-yhteyttä ei pitäisi voida katkaista rikosepäilyn takia ilman oikeuden päätöstä eikä oikeuden päätökselläkään kevein perustein.
 - Suomen on EU-politiikassa vastustettava tekijänoikeuksien IPRED 2 -direktiiviä, mikäli sitä aiotaan jatkovalmistella.
- Tekijöiden tulee saada käyttää itse tekemiään teoksia mahdollisimman vapaasti. Kohtuuttomia rajoituksia tekijän oikeuksiin työ- tai muussa sopimussuhteessa ei pidä hyväksyä.
- Tekijänoikeutta ei saa käyttää yhteiskunnallisen keskustelun rajoittamiseen. Parodia, satiiri ja muu teosten käyttö yhteiskunnallisessa keskustelussa on turvattu tarvittaessa lakimuutoksilla.
- Kasettimaksut on poistettava, koska laillista yksityiskopiointia on mahdollista harjoittaa tekijänoikeuslain tiukennusten myötä yhä vähemmän.
 - Kasettimaksut ovat korvaus laillisesta yksityiskopiointista. Laillista yksityiskopiointia ei voida pitää tekijöille haitallisena, joten siitä ei tule vaatia korvausta.
 - Kasettimaksu ei toimi, koska se nostaa suomalaisten tuotteiden hintoja ja siten kannustaa ostamaan tuotteita ulkomailta.
- Laajakaistaveron säätäminen korvaukseksi epäkaupallisesta kopiointista ei ole toivottavaa.
 - Korvausten jakaminen reilusti eri tekijöille olisi vaikeaa. Kopiointin ei ole osoitettu aiheuttavan merkittäviä menetyksiä, joita tarvitsisi korvata näin järkein toimenpitein.

2. Sananvapaus

Puolueen yleiset tavoitteet:

- Sananvapautta ei pidä rajoittaa enempää.
- Kenenkään internet-yhteyttä ei pitäisi voida katkaista rikosepäilyn takia ilman oikeuden päätöstä eikä oikeuden päätökselläkään kevein perustein.
- Valtioiden harjoittama internetin sensurointi pitää lopettaa.
- Teleyritysten ei tule rajoittaa verkon käyttöä. Palveluntarjoajia ei pidä asettaa vastuuseen palvelun käyttäjien tekemisistä.
- Myös herkistä yhteiskunnallisista kysymyksistä tulee voida esittää kärjekkäitä mielipiteitä sekä yksityisesti että julkisesti ilman pelkoa rangaistuksi tulemisesta.

Tavoitteet vaalikaudelle 2011-2015:

- Anonyymiä viestintää Internetissä ei saa rajoittaa lainsäädännöllä.
 - Jatkuvasti väläytellään ajatuksia nimettömän keskustelun rajoittamisesta. Idea on hyvin ongelmallinen yhteiskunnallisten tai henkilökohtaisesti arkojen asioiden esilletuonnin kannalta ja sotii sananvapauden perusajatusta vastaan.
 - Yhteisöpalvelut ovat käytännön esimerkki siitä, ettei huonosti käyttäytyminen ole sidottua anonyymisti esiintymiseen.
 - Anonyymi viestintä Internetissä ei tarkoita, että kirjoittajaa olisi mahdoton saattaa rikosoikeudelliseen vastuuseen.
- Palveluntarjoajia ei saa asettaa vastuuseen käyttäjiensä tekemisistä.
 - Palveluntarjoajat on rinnastettava viestinvälittäjiin, joiden tehtävänä ei ole puuttua itse sisältöön. Viestinvälittäjän roolia tulee suojella, jotta varmistetaan sananvapauden ja viestintäsalaisuuden toteutuminen tulevaisuudessa.

- Perustuslain vastaisesta ennakkosensuurista Internetissä on luovuttava. Ennakkosensuuri ei kuulu sivistysvaltioon.
 - Laki lapsipornografian levittämisen estotoimista on yksi viime vuosien epäonnistuneimmista laeista. Sensuuri ei estä lapsipornon levittämistä, sillä sensuuri ei johda lapsipornoa levittävien sivustojen sulkemiseen eikä niiden taustalla olevien henkilöiden kiinniottamiseen. Eston voi vaivattomasti kiertää. Estettyjen sivustojen listalla ei ole juuri lainkaan lapsipornosivustoja, sillä lapsiporno ei yleensä liiku www-sivuilla vaan suljetuissa ja salatuissa verkoissa. Sen sijaan listalla on sensuroituna esimerkiksi lakia kritisoiva kotimainen verkkosivusto ja tavallista aikuisviihdettä.
 - Lapsipornografian levittämisen juuriin voidaan puuttua suoraan. Valtioiden välillä voidaan lisätä viranomaisten yhteistyötä, sillä suuri osa alan rikollisista toimii alueilla, joissa toimintaan voidaan puuttua.
 - Suurin osa teleyrityksistä ei enää pidä yleisen vastustuksen vuoksi sensuurilistaa pakollisena asiakkailleen. Lasten hyväksikäytön lopettamista sensuurilaki ei edistä mitenkään. Pahimmillaan laki antaa paremmat puitteet lasten hyväksikäytön jatkumiselle, kun ikävä ilmiö lakaistaan maton alle sen sijaan, että siihen puututtaisiin. Lista jopa helpottaa lapsipornon löytämistä, koska sensuroitujen sivustojen osoitteet on mahdollista selvittää teknisin keinoin.
- Suomi ei saa hyväksyä eikä toteuttaa verkkosensuurin mahdollistavia, eikä siihen velvoittavia tai kannustavia kansainvälisiä sopimuksia eikä EU-säädöksiä.
- Kansanryhmää vastaan kiihottamista ja uskonrauhan rikkomista koskevia rikoslain pykälä on muutettava siten, ettei niiden avulla voisi enää kohtuuttomasti rajoittaa sananvapautta.
 - Kansanryhmää vastaan kiihottamisesta on poistettava panettelua ja solvausta koskevat kohdat ja uskonrauhan rikkomisesta jumalanpilkkua koskevat kohdat.
- Historiallisten tapahtumien kiistämistä ei saa pitää rikollisena.
 - Historiallisten tapahtumien kiistäminen voidaan tulkita Suomessa nykyisen lain mukaan rikokseksi. Tämä rikkoo sananvapautta. Eurooppalaisissa valtioissa holokaustin kieltäminen on usein erikseen kriminalisoitu.
- Rikoslain 17 luvun 18 §:n 1 momentin 2 kohtaa on muutettava siten, ettei se koske vapaaehtoista toimintaa.
 - Väkivaltapornografian valmistaminen ja levittäminen on dekriminalisoitava kaikissa niissä tapauksissa, joissa selkeästi ketään ei ole altistettu väkivallalle vasten tahtaan.

3. Yksityisyys

Puolueen yleiset tavoitteet:

- Pienimpienkin yksityisyyden suojaan tehtyjen rajoitusten on oltava erittäin hyvin perusteltuja.
- Kansalaisten säännönmukainen, laajamittainen valvonta johtaa vääjäämättä väärinkäytöksiin, eikä sille ole vapaassa yhteiskunnassa mitään perusteita.
- Viestintäsalaisuuden tason eli viestinnän luottamuksellisuuden, yksityisyyden ja nimettömyyden takeiden tulee olla samoja sähköisessä ja muussa viestinnässä.
- Vahvan salauksen käyttöä sähköisessä viestinnässä on rohkaistava.

Tavoitteet vaalikaudelle 2011-2015:

- Sähköisen viestinnän tunnistamistietojen tallennuspakon kesto ja laajuus on rajoitettava EU:n vaatimaan minimiin.
 - EU vaatii tunnistustietojen säilyttämistä kuuden kuukauden ajan, mutta silti Suomi on päättänyt tallennuksen minimiajaksi 12 kuukautta. Vaatimus aiheuttaa turhia kuluja ja se loukkaa yksityisyyden suojaa.

- Vaalikaudella annettavassa valtioneuvoston ihmisoikeusselonteossa on otettava huomioon suomalaisten sähköiseen viestintäsalaisuuteen kohdistuvat vakavat uhat.
 - On tehtävä pikainen päätös siitä, miten kiertää tai estää Ruotsin puolustusvoimien suorittama laajamittainen suomalaistenkin sähköisen viestinnän vakoilu.
 - Vaikka kansalaisia tulee kannustaa salaamaan tietoliikennettään, salaamisesta ei saa tulla välttämättömyyttä oman viestintäsalaisuuden säilyttämiselle.
- On varmistettava, että salaisia pakkokeinoja käyttävät organisaatiot ovat eduskunnan ja presidentin suoran valvonnan alaisia.
 - Näistä organisaatioista erityisen salaisesti toimivia ovat suojelupoliisi sekä puolustusvoimien alaiset Viestikoelaitos ja pääesikunnan tiedusteluosasto.
- Yksityisyyden suoja sähköisessä viestinnässä on turvattava myös työelämässä.
- Lähtökohdaksi on otettava se periaate, että yhteisötilaaja on osapuolten viestintään nähden ulkopuolinen taho samalla tavalla kuin teleyritys.
 - Lex Nokia on yksi viime vuosien epäonnistuneimmista laeista. Sen suomia valtuuksia ei juuri kukaan ole ottanut virallisesti käyttöön. Tilanne on erittäin sekava ja työntekijöiden yksityisyys on vaarassa.
 - Lex Nokia asetti myös tekniselle ylläpidolle epäselviä vaatimuksia.
- Suomi ei saa heikentää yksityisyyden suojaa eikä viestintäsalaisuutta verkossa, vaikka EU-säännökset sen sallisivatkin.
 - EU:n telemarkkinapaketti sallii jäsenmaiden antaa teleyrityksille ja yhteisötilaajille huolestuttavia oikeuksia sähköisen viestinnän valvomiseen ja rajoittamiseen. Joissakin EU-maissa teleyritykset rajoittavat pääsyä kilpailevien yritysten verkkopalveluihin. Tällaista ei pidä hyväksyä.
- Suomen on vaadittava EU:n laajuista sitovaa tietoyhteiskunnan perusoikeuskirjaa.
- Suomen on EU-politiikassa vastustettava yksityisyyttä heikentävien tietojenvaihto- ja valvontasuunnitelmien ja -järjestelmien käyttöönottoa.
 - Stockholm programmen ja INDECT:n kaltaiset EU-hankkeet ovat esimerkkejä pyrkimyksestä luoda EU:n laajuinen yksityisyyden romuttava valvontajärjestelmä.
- Yleisistä biotunnisterekistereistä on luovuttava.
 - Suomessakin käyttöönotetuista passien sormenjäljistä kerätään lähes koko kansan kattavaa rekisteriä, jonka väärinkäyttömahdollisuudet ovat lähes rajattomat. Rekisteriin on pääsy Suomen lisäksi muiden EU-jäsenmaiden tullivirkailijoilla, ja henkilöllisyyden väärentämiseen käytettävät tiedot kiinnostavat varmasti rikollisia. Rekisterin käyttötarkoitukset ovat Suomessa nykyisin melko rajatut, mutta paineita niiden huomattavalle laajentamiselle tulee lähiaikoina varmasti.
- Suomen on ajettava kansainvälisesti etäluettavista passeista luopumista.
 - Etäluettavien passien turvattomuus on jo todistettu. Turvaton tekniikka kasvattaa henkilötietovarkauksien riskiä huomattavasti.
- Telepakkokeinoja ei tule laajentaa.

4. Patentit

Puolueen yleiset tavoitteet:

- Lääke- ja ohjelmistopatenttien lakkauttaminen.
- Koko patenttijärjestelmän kriittinen uudelleenarviointi.

Tavoitteet vaalikaudelle 2011-2015:

- EU-politiikassa Suomen on edistettävä lääkepatenttien lakkauttamista ja tarjottava keskusteluun yhdeksi vaihtoehdoksi piraattipuolueiden esittämää mallia.
 - Lääkepatenttien rahoitusmalli on tehoton, sillä valtiot maksavat lääkkeiden kehityskulut pitkälti jo ostaessaan lääkkeet julkiseen terveydenhuoltoon. Noin 85 % lääkemyynnin tuotosta käytetään muuhun kuin lääkkeiden tutkimiseen ja kehittelyyn.
 - Lääkepatentit aiheuttavat sairauksia ja kuolemia maissa, joilla ei ole rahaa kalliiden lääkkeiden ostamiseen.
- EU-politiikassa Suomen on vaadittava, että minkäänlaisia ohjelmistopatentteja ei pidä tunnustaa unionissa.
 - Ohjelmistopatentit perustuvat matemaattisiin laskentakaavoihin, joita kuka tahansa voi sattumanvaraisesti muodostaa tietämättä jo patentoiduista toteutustavoista. Ohjelmistopatentit ovat lisäksi vakava uhka vapaille ja avoimille ohjelmistoille ja haittaavat oleellisesti kehitystä.
- Patenttijärjestelmän keksinnöllisyysvaatimusta on parannettava. On nopeutettava patenttien hakua sekä estettävä yhteiskunnalle haitallisten triviaalien patenttien hyväksyminen.

5. Avoimuus ja demokratia

Puolueen yleiset tavoitteet:

- Suljetut ovet on avattava ja kansalaisyhteiskunnan mielipiteitä on kuultava entistä paremmin lainvalmistelussa. Tähän tietotekniikka tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet.
- Puolue- ja vaalirahoituksen avoimuus on taattava.
- Piraattipuolueen toimii edelläkävijänä rahoituksensa, hallintonsa ja toimintansa avoimuudessa.

Tavoitteet vaalikaudelle 2011-2015:

- Kansainvälisten sopimusten epädemokraattiseen ja salaiseen valmisteluun on puututtava.
- Valtakunnallista 3 %:n äänikynnystä ei pidä hyväksyä; vaalijärjestelmässä ei tule olla muodollista äänikynnystä. Asiaa koskeva perustuslain muutos on torjuttava.
- Avoimuutta edistävät puolue- ja vaalirahoituslainsäädännön uudistukset on toteutettava ja niiden noudattamista valvottava tehokkaasti.
 - Kansalaisaloitteen voisi tehdä vaikkapa 20 000 kansalaista. Aloite koskisi lain säätämistä tai kumoamista. Eduskunnan olisi pakko käsitellä aloite. Aloitetta koskeva lakiesitys on jo valmisteilla.
- Suoraa demokratiaa on lisättävä ottamalla käyttöön kansalaisaloite, kansanäänestysaloite ja kirjallinen kansalaiskysymys. Suomen on vaadittava näitä myös EU:n päätöksentekoon.
 - Kansalaisaloitteen voisi tehdä tietty määrä kansalaisia. Aloite koskisi lain säätämistä tai kumoamista. Eduskunnan olisi pakko käsitellä aloite. Aloitetta koskeva lakiesitys on jo valmisteilla.
 - Kansanäänestysaloite velvoittaisi viranomaisia järjestämään kansanäänestyksen aloitteesta esitetystä asiasta. Aloitteen voisi tehdä tietty määrä kansalaisia.
 - Kirjallinen kansalaiskysymys olisi kuten kansanedustajien ministerille esittämä kirjallinen kysymys, mutta sen voisi tehdä vaikkapa 2 000 kansalaista. Ministerin täytyisi vastata siihen lyhyen ajan kuluessa.

6. Tietoyhteiskunta

Puolueen yleiset tavoitteet:

- Kaikkien virkamiesten virkatehtävissään luomien teosten tulisi olla täysin vapaita tekijänoikeudesta.

- Julkisrahoitteisen tieteellisen tutkimuksen tulosten tulisi olla vapaammin käytettävissä.
- Piraattipuolue haluaa kannustaa avoimien ohjelmistojen käyttöönottoon julkishallinnossa niin valtakunnallisella kuin kunnallistasollakin.
- Erityisesti juuri tietoyhteiskuntaan liittyviin kansalaisoikeuskysymyksiin on kiinnitettävä paljon nykyistä enemmän huomiota.
- Tietoyhteiskuntaan liittyvien palveluiden kuluttajansuojaa on parannettava. Kuluttajalle on rehellisesti kerrottava millaista tuotetta tai palvelua hän on hankkimassa. Sopimusehtojen on oltava kohtuullisia.
- Sähköistä äänestämistä ei pidä kokeilla uudestaan. Sen hyödyt ovat liian pienet ongelmiin nähden.

Tavoitteet vaalikaudelle 2011-2015:

- Tekijänoikeuslakia on muutettava siten, että kaikki julkisyhteisöjen työntekijöiden työtehtävissään luomat teokset olisivat vapaasti käytettäviä.
 - Verovarilla luotujen teosten tulisi olla aina vapaasti hyödynnettävissä.
 - Julkisyhteisöjen tarkoitus on hyödyttää kansalaisia, ei tuottaa voittoa. Mikäli tuotokset rahoitetaan jo ennestään verovaroin, on luonnollista, että maksajat saavat myös käyttöoikeudet teoksiin.
- Valtion pitää määritellä tutkimustulosten julkisuus, avoimuus ja ilmainen saatavuus oppilaitosten julkisen rahoituksen ehdoksi.
 - Mikäli tutkimustuloksiin haetaan julkista rahoitusta valtiolta, tulee sijoitukselle saada vastinetta.
 - Muun muassa yliopistot voivat halutessaan käyttää yksityistä ja julkista rahoitusta, mutta julkista rahoitusta pitää ohjata ainoastaan sellaiseen tutkimukseen, jonka tulokset julkaistaan vapaaseen käyttöön. Yksityisen rahoituksen tuloksiin valtiolla ei ole määräysvaltaa.
- Valtion on annettava tietojärjestelmähankintojen kilpailutuksesta sellaiset ohjeet, joissa painotetaan yhteensopivuutta ja joustavuutta järjestelmän jatkokehityksessä.
- Valtion virastojen on pyrittävä siirtymään vapaiden ja avointen ohjelmistojen sekä rajapintojen käyttöön.
 - Valtion virastojen on pyrittävä siirtymään vapaiden ja avointen ohjelmistojen sekä rajapintojen käyttöön.
 - Avoimiin tekniikoihin panostamalla saadaan aikaan merkittäviä säästöjä ja yhteensopivampia järjestelmiä.
- Tietoyhteiskuntaan liittyvien palveluiden kuluttajansuojan toteutumista on selvitettävä. Suomen on edistettävä tätä tavoitetta myös EU-politiikassa.
 - Yleisesti käytössä olevat kopiosuojaukset haittaavat ensisijaisesti kuluttajan oikeuksia, esimerkiksi varmuuskopiointia tai kannettavaan soittimeen siirtämistä, eivät teoksen verkkojakeluun joutumista.
- Yhdistystoiminnassa on sallittava sähköiset etäkokoukset.
- Suojaamattoman wlan-yhteyden luvaton käyttö on dekriminalisoitava.
 - Langattomien verkkojen laillisen käytön kehityssuunta on maailmalla ristiriitainen. Oikeusministeriössä pohditaan tällä hetkellä avoimien verkkojen luvattoman käytön laillistamista, kun taas Saksassa jopa avoimen verkon tarjoaja voi saada sakkoja väärinkäytöstilanteissa.
 - Luvattomasta käytöstä ei ole käytännössä yleensä haittaa ja se on helppo estää yhteyden suojaamalla.